

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Primum Bullæ Privilegium, quod est circa tempus Interdicti. Cap. V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

alium legitimum Confessarium habentem a Lib. 5. de potestate ad illud absolvendum, ut a ego poen. c. 4. §. 10. n. 4. Ratio est quia Delegatus cum functus est officio suo, nihil amplius potest; at prædictus Confessarius electus, jam dando absolutionem adimplevit suum officium; ergo, &c.

b Diana p. 11. tract. 8. ref. 28. Lege tamen Dicastillum apud Dianam, b qui putat, esse probabile, quod possit, siquidem tunc (ait) sequens Confessio pertinet ad priorem, & est prioris complementum. Verum ne id extendas ad peccata commissa post absolutionem illam priorem; hæc enim nec separatim, nec conjuncta cum oblitis absolvere dictus Confessarius amplius ex vi Privilegii Bullæ, vel Jubilæi poterit, quia nulla ratione pertinent ad Absolutionem datam vel dandam ex vi Bullæ, vel Jubilæi.

CLAUSULA V.

VT possint in Ecclesiis (locutio est de iis, qui Bullam sumunt) in quibus alias Divina Officia (Interdicto durante) quomodolibet celebrare permissum fuerit, vel in Privato Oratorio ad Divinum Cultum tantum deputatio ab Ordinario visitando, & designando, etiam tempore Interdicti, cui ipsi causam non deierint, vel per eos non steterit, quominus amoveatur: & qui facultatem ad id à Commissario Generali habuerit, etiam per horam, antequam illuceat dies, & per horam post meridiem, in sua, ac familiarium, ac consanguineorum suorum, presentia, Missas, & alia Divina Officia per se ipsos, si Presbyteri fuerint, vel per alium celebrari facere, & tempore Interdicti Divinis interesse. Eis tamen, qui privato Oratorio ad præmissa uti voluerint, ut quoties id fecerint, aliquas preces Deo pro unione Principum Christianorum contra Infideles, eorumque contra eosdem victoria fundere, teneantur; imponitur.

CAPUT V.

Primum Bulla Privilegium quod est circa tempus Interdicti.

Bullæ Privilegium, Interdicti tempore, tres complectitur favores, quorum primum relatum in præcedente quinta Clausula hic explicamus, mox in sequentibus alias duas explicaturi.

§. I.

Præmittitur Summaria explicatio Interdicti.

1. Interdictum Ecclesiasticum absolute, & sine limitatione latum, est regulariter Censura, qua fidelibus tria vetantur. Primo Officia Divina, præsertim Missa, celebrari. Secundo Sacramenta aliqua ministrare, vel recipere; nam non prohibetur Baptismus, Confirmatio, Pœnitentia, & Matrimonium; sed ministrare, vel recipere Eucharistiam, extremam Unctionem, Ordinem; licet cum iis moderationibus, quas passim afferunt Doctores mox citandi, aliique in Tractatu de Interdicto. Tertio. Denique vetatur Ecclesiastica sepultura.

2. Interdictorum autem variæ sunt Classes. Personale, idest illud, quo ipsa Persona prædictis tribus prohibitionibus, afficitur.

3. Locale, idest illud, quo, locus aliquis iisdem afficitur prædictis prohibitionibus, hoc est, quo in tali loco vetantur Fideles, illas tres actiones exercere.

4. Mixtum, idest, quo tum Persona, tum locus prohibetur.

5. Porro subdividuntur deinde eadem Interdicta; nam quo ad Interdictum Personale, aliud est Personale Generale, estque quando interdicitur totus populus, tota communitas, seu universitas, Collegium Capitulum, &c. quatenus hæc faciunt unum corpus morale. Aliud est personale speciale, hoc est, quando interdicitur hic, vel ille, vel ille.

6. Rursus interdictum locale, aliud est locale generale, atque est illud, quo interdicitur locus, qui à communitate incolitur, V. G. Provincia, Civitas, oppidum, Villa; aliud est locale particulare, estque illud, quo interdicitur locus particularis, vel loca aliqua particularia. V. G. hæc Ecclesia hujus Civitatis, illa Ecclesia illius Oppidi, &c.

Hæc cum suis explicationibus, & limitationibus præsertim iis, quas concedit Cap. Alma mater de Sent. Excomm. in 6. habes passim apud c. Doctores scribentes de interdicto. Hart. Bo.

7. Illud pro re nostra est advertendum, Bullæ Cruciatæ Privilegia solum esse, stante interdicto locali generali, quamvis auctoritate Apostolica imposito: quare nec personaliter quoquo modo interdictis, ne loco specialiter

cialiter interdicto Bulla Cruciatæ Privilegia
ulla concedit. An autem persona particula-
riter interdicta possit ejusmodi Interdicti ab-
solutionem obtinere virtute Bullæ, infra a
suo loco dicitur.

a Infra c.
11. §. 6.

§. II.

Favor primus Bullæ tempore Interdicti, posse
Missas, & Divina Officia cele-
brare, &c.

1. **H**is prælibatis, ut explicetur primus hic
Bullæ favor pro tempore Interdicti.
Nota Primò illud non concedi iis, qui
dederunt causam Interdicto, vel per ipsos
stat Interdicti remotio.

2. Nota secundò. Illa verba (*in Oratorio
Privato*) Nam Doctores ex modo loquendi
Bullæ, & ex intentione Pontificis extendunt
ad omnes alias Ecclesias, dummodo fiat pri-
vatim Officium, & solum coram suis, ut
mox explicabitur. Vide id latè probatum à
Ludovico b à Cruce.

b Luc. à
Cruce in

Bull. d. 1.

cap. 5.

dub. 2.

c Opu. de
Sacris.

Mis. l. 1.

c. 4. §. 4.

Trullench. d.

à n. 11.

d Trull.

lib. 1. §. 3.

dub. 5.

3. Nota Tertio prædictum Oratorium
debere esse approbatum, & deputatum ad
Divinum Cultum, qua de re ego pluribus e-
gi c in Opusculo de Sacrificio Missæ.

4. Nota Quarto illud (*in sua, & suorum
presentia*) quod à me pluribus explicatum in-
venies loc. cit. à nu. 28. & latè item habet
Trullench. d.

5. Nota Quintò. Illud plurale *Missas, &
alia Officia*, & illud, *per alium, vel alios*, hæc
enim verba absolute, & non respectivè pro-
lata, ostendunt mihi, non unam tantum mo-
do, sed plures Missas concedi eodem die per
hoc Privilegium, nec solum semel, & iterum,
& item sæpè divinis Officiis privatim inter-
esse.

An habens Bullam tempore Interdicti obligetur
Missæ privatim interesse.

6. **H**is ita notatis, suum hic locum habere
debet illa quæstio; An, sicuti Bullam
habens potest modo dicto Interdicti tempore
privatim assistere Sacro, ita obligetur, quando
incidit dies festus de præcepto.

e Lud. à

Cr. l. c.

d. 4. n. 5.

f Bard. p.

2. tr. 2. ca.

3. sect. 6.

g Trull. lo.

c. dub. 6.

Respondeo. In utramque partem, æquo
quasi Marte, congregiuntur Doctores, ut latè
habes apud Ludov. c à Cruce, & latissimè a-
pud Bardi, f & Trullench. g

Ratio de obligantium (inter quos sunt Co-
ninch. Avila, Alterius) præcipua est, quia
nemo cogitur uti suo privilegio; Is ergo qui
recipit cum Bulla privilegium assistendi Mis-
sæ tempore Interdicti privatim, poterit hoc
privilegio nolle uti, & sic stare prohibitioni
Interdicti, quod vetat assistentiam ad Sa-
crum, & pro illo tempore aufert præceptum
de hujusmodi assistentia.

3. Ratio obligantium (inter quos nume-
rantur Ludovicus à Cruce, Villalobos, Joan-
nes Sanchez, Trullench.) illa item præcipua
est, quia in tantum non obligaris, Interdicti
tempore, interesse Sacro in diebus festis, in
quantum impeditis Interdicti lege; At per
Bullam hæc Interdicti lex jam à te remove-
tur; ergo, remoto jam impedimento, redire
debes ad obligationem assistendi.

Utriusque ratio cum probabilis, hoc est,
alicujus momenti sit, utramque sententiam
probabilem reddat.

8. Sed ecce, per hanc occasionem, alia sub-
nascentes quæstioncula. In Tractatu de Inter-
dicto omnes Doctores statuunt per *Cap. Alma
mater de Sept. Excomm. in 6.* concedi Cle-
ricis, & Ministris Ecclesiæ, atque adeo Reli-
giosis, posse, Interdicti tempore, Missas, & alia
Divina Officia privatim, hoc est clausis ja-
nuis, &c. (ut ibi distinctius explicatur) ce-
lebrare. Jam inquiri, an dicti Clerici, & Mi-
nistri obligentur Missæ privatim interesse
diebus festis?

Respondeo, obligari, Nam invenio dispa-
ritatem h inter hos Ministros ex vi dicti Ca-
pituli *Alma Mater*, & inter alios ex vi Bullæ
Cruciatæ. Siquidem prædictum Privilegium
collatum in *Cap. Alma Mater*, datur Ordini
Ecclesiastico, cui privilegio non potest re-
nunciare quilibet privatus. At privilegium in
Bulla conceditur ipsi personæ in particulari,
cui ipsa particularis persona renunciare liberè
valet. Non est igitur mirum, si ipsa praxis
& receptus inter Fideles usus declaravit, Mi-
nistros prædictos obligari ad assistendum Sa-
cro diebus festis, tempore Interdicti; quia
ut dictum est non possunt. non uti privilegio
concesso toti Ordini Ecclesiastico. At, quia
potest persona particularis, non uti privile-
gio sibi dato, ideo potest in Bulla, quæ datur
particulari personæ, habere locum
prima sententia dicta

h Lud. à
Cr. l. c.

n. 6.

n. 7.

Y 3

§. III.

§. III.

Quid concedat Bulla, quoad celebrationem Missæ in Oratoris Privatis extra tempus Interdicti.

1. **B**ulla præter dictum favorem valendi celebrare, vel facere celebrare tempore Interdicti in Oratoris privatis, concedit etiam in iisdem eundem favorem extra Interdicti tempus. Sed de hoc ego latè egi in Opusculo de Sacrificio a Missæ, quare non est id cum molestia Lectoris hic repetendum.

a In Opusculo de Sacrificio Missæ. l. 1. c. 4. §. 4. à n. 36.

§. IV.

An per Bullam possit quis erigere Oratorium privatum, in quo celebretur sine alia Pontificis licentia.

b Castrop. de Bull. disp. un. p. 6. n. 2. sine.

1. **A**ffirmat b Castropalaus his verbis: *Bulla ergo, inquit, concedit sumenti ipsam, ut possit habere privatum Oratorium, & in eo celebrare Missas, vel celebrari facere, dummodo Oratorium, sit divino tantum cultui deputatum, & ab Ordinario designatum juxta formam in Triad. sess. 22. in Decreto de Celebrandis Missis præscriptam, & dum eo quis utitur, fundat preces pro unione Christianorum Principum, & eorum contra Infideles victoria. Hæc ille, cui assentitur Ludov. c. à Cruce.*

c Lud. à Cr. de Bull. d. 1. c. 5. du. 1.

2. Ratio fundamentalis hujus sententiæ est, quia in Bulla expressè conceditur, ut in privato Oratorio, (visitato utique, & designato ab Episcopo) tempore Interdicti celebretur, ergo supponitur concedi etiam aliis temporibus non vetitis, quod est minus, juxta Regulam Juris in 6. *Cui conceditur quod est plus, conceditur quod est minus.* Adde, in Bulla Latina expressè poni sic (*etiam tempore Interdicti.*) At particula hæc (*etiam*) cum exprimat casum difficiliorem, supponit, tamquam certum, casum minus difficilem.

d Trull. de Bull. l. 1. §. 3. dub. 4. e Galleg. de Bull. ca. 4. dub. 31. f Dian. p. 9. tr. 1. ref. 23. g Mendo d. 6. c. 1. nu. 6.

Verum hæc sententiã prorsus rejicit Trullench, d Gallegus, e Diana, f Mendo, g qui omnes non possunt (& quidem merito) sibi persuadere, Pontificem velle concedere Privilegium celebrandi Sacrificium Missæ in domo cujuscumque privati, Sacrificium, inquam, quod est summus actus Religionis,

quem exercere in hac vita Fideles possunt, quemque cum summa, & possibili reverentia debent.

3. Hæc ex illis. Sed quia Adversarii possent, has, & similes rationes ex inconvenientia ductas eludere; Illa mihi hæc de re diu cogitanti efficax menti occurrit. Quod Summus Pontifex, dum licentiam concedit, ut etiam Interdicti tempore celebrari valeant Missæ in Oratorio privato, supponit, Oratorium jam esse aliàs ab ipso, vel ejus Delegato concessum, non autem per Bullam concedit. Sicuti cum dixit, ut notavimus modo §. 2. nu. 2. Concedo, ut habens Bullam possit celebrare in Ecclesia, etiam tempore Interdicti; supposuit jam constitutam esse perfectè Ecclesiam, non enim per hæc verba constituit. Ita in casu nostro. Perfectè autem constituta supponitur Ecclesia, quando non solum materialiter, sed formaliter etiam est perfecta, hoc est, legitimè, ad Sacrificium Missæ in ea celebrandum, ab habente potestatem approbata.

§. V.

An Commissarius Cruciatæ possit prædictum Oratorium perfectè constituere, seu concedere?

1. **D**uæ hic sunt sententiæ. Altera negat cum Diana h aliisque, atque adeo negat, Commissarium Generalem Cruciatæ h Diana posse concedere facultatem, ut quis in Oratorio Domus suæ celebret, vel faciat celebrare. Ratio potissima est, inquit, quia non in Bulla apparet, Verbum ullum in Bulla, etiam Originali, Cruciatæ, per quod Summus Pontifex hanc facultatem Commissario, quamvis Mendo Generali, communicaverit. Adduntur alia Rationes, quæ certè non ita efficaces judicantur, perinde ac prædicta.

2. Altera concedit, i modo Oratorium, antequam in eo celebretur, visitetur, & deputetur ad Divinum Cultum ab Ordinario. Ratio hujus sententiæ est, Prima, quia Petrus de Lara k inter cæteras facultates Commissarii Generalis recenset hanc: *Item possumus concedere licentiam, ut quis celebret, vel celebrare faciat in Oratorio privato, quod prius fuerit ab Ordinario visitatum.*

3. Secunda, quia idem Mendo, & Gallegus legus

Iegus locis citatis testantur de ipsa praxi in Hispania, qua per annos multos à variis Commissariis Generalibus hæc concessio facta est pluribus, sed certè solum Nobilibus, ac Dinastis, & indies fit; id quod ipsi probant ex informatione, quam iidem exceperunt ab ipsis Commissariis Generalibus, & ab eorundem Secretariis, qui ejusmodi licentiam expedire solent.

4. Tertia, quia quod in Bulla Cruciatæ hoc privilegium non inveniatur, nihil obstat; Credendum enim pro certo est, haberi ex aliqua alia Bulla, vel rescripto Commissariis directo, vel certè dicendum, usum tot annorum circa hanc facultatem legitimè concessisse jam Commissariis Generalibus ejusmodi potestatem.

5. Ut quid ego sentio, clarius proferam: Sciendum est Commissarium Generalem Cruciatæ residere in Hispania, atque ab hoc seelere constitui alios Commissarios Provinciales in quacumque Provincia, in qua Bulla promulgatur, & ab his Provincialibus substitui, seu nominari alios Commissarios particulares in singulis Civitatibus, seu Diocæsisibus.

6. His distinctis, puto Primò, esse valde probabile, Commissarium Generalem, qui in Hispaniis residet, potiri, (saltem pro Nobilibus, pro quibus est praxis) potestate prædicta, id enim admodum verisimile reddunt modo allata rationes.

7. Et quidem existimo (ut id suo hoc loco non præteream) eum, cui conceditur à Commissario Generali hoc Privilegium, non necessariò debere habere Bullam Cruciatæ, quia hanc conditionem de habenda Bulla, non videtur requirere tenor hujus concessionis; Putarem tamen, aliquam elemosynam ad arbitrium Commissarii esse dandam in subsidium belli contra Infideles; quia in his Privilegiis Cruciatæ semper habetur à Pontifice dicti subsidii temporalis ratio.

8. Puto Secundò, Commissarios provinciales, multò minus particulares, hæc potestate nequaquam gaudere. Ratio est, quia licet Commissarius Generalis habeat à Pontifice facultatem communicandi Commissariis Provincialibus omnem eandem potestatem, quam ipse Commissarius Generalis habet; sic enim dicitur in Bulla Originali, quam Originalem affert Ludovicus à Cruce ipso initio expo-

sitionis Bullæ. Item ut Commissarius Generalis deputare possit Commissarios in singulis Provinciis per locorum Ordinarios, quorum conscientia onerantur, prævia maturâ deliberatione, approbandos, cum simili, vel limitata potestate, licet, inquam, hac universali potestate gaudeat, unde dicere quis posset, etiam hunc, de qua loquimur, posse concedere Commissariis Provincialibus, tamen non habemus solidum fundamentum affirmandi, quod de facto concesserit.

9. Dices. In Delegatione, qua Commissarius Generalis delegat Commissarium Provinciale, sic habetur, ut ad verbum refert Taueredi: *a Datus potestatem, & facultatem a Vinc. cum omnibus suis incidentiis, & dependentiis, Transcra. adnexitatibus, & connexitatibus secundum, & to. 2. Qu. sicut nos habemus à Sanctitate Summi Pontificis, & sicut nos illas tenemus plenissimè.* Ecce ergo, quomodo totam potestatem suam, atque adeo hanc, Generalis de facto communicat Provincialibus.

10. Respondeo, recolendo, quòd modo n. 4. dictum est, hanc potestatem non habere Commissarium Generalem ex vi tenoris Bullæ Cruciatæ; quia in illa, ne verbum quidem, de hac, sed aliunde, &c. Dico igitur, esto Commissarius Generalis habeat potestatem communicandi omnia, quæ pertinent ad privilegia Bullæ Cruciatæ; sed unde habes, quod possit communicare etiam illud, quod aliunde habuit, vel ex alio rescripto, vel ex consuetudine præscripta; & connexionem vel nullam, vel satis remotam habet cum ejusdem Bullæ privilegiis? Vel; dato quod possit, unde habes, quod per prædicta verba de facto communicet, cum per hæc solum communicet connexa, & adnexa tenori Bullæ Cruciatæ, in quo tenore, ne vestigium quidem, est hujus privilegii de Oratoris privatis concedendis: Incerta igitur saltem res est, & cum sit magni momenti, non est facile præsumenda.

11. Nec valet, si dicas, aliquando id concessum hic tanquam à Commissario Provinciali fuisse. Nec valet inquam, quia semel, aut iterum id esse factum non parit præscriptionem, & credendum est, per errorem id esse bona fide tunc factum, quod hodiè, re diligenter examinata, fieri non potest.

§. VI.

Quid possit concedere Commissarius circa celebrationem Missæ, quo ad horam celebrandi.

1. **P**ropter connexionem, quam habet hæc quasiuncula cum præcedentibus, hæc cam breviter tractamus. Præmittenda autem ad ejus explicationem est sequens doctrina.

Celebrandi hora est Aurora: tempus, usque ad Meridiem, ut alibi declaratum a nobis est; ubi in summa dixi licere ex probabilissima opinione Missam incipere duabus plus, minus, horis, ante Solis ortum; hoc est, antequam corpus Solare oculis nostris appareat; Terminus autem, ultra quem celebrari non licet, dixi ibidem, esse Meridiem, sed certè moraliter acceptum, hoc est, ut inchoari Missa possit ante Meridiem, vel in ipso Meridie licet absolvetur postea.

2. Generalis ergo Commissarius potest Nobilibus tamen, aut (juxta arbitrium ipsius Commissarii) Personis qualificatis concedere, ut per horam, antequam illucescat dies & per horam post Meridiem, Missæ, & alia Divina Officia incipi possint, idque coram ipsa Persona qualificata habente Bullam, & ejus familiaribus, & consanguineis. Ubi vides, non quemlibet, etiam qualificatum habentem Bullam, id ex se posse, sed solum illis qualificatis Bullam habentibus, quibus expressè concesserit Commissarius. Hanc potestatem communicari à Commissario Generali Commissariis Provincialibus, quibus juxta dicta §. 5. num. 8. conceduntur connexa, & adnexa probabile judico.

3. Inquires. Quando nam incipit hæc hora, quæ datur ex Privilegio?

Respondeo. Cum Privilegium debeat aliquid operari, omnes autem Missam possint incipere duabus horis ante Solis ortum. Ideo qui habet hoc privilegium, poterit tribus, plus, minus horis ante dictum ortum. Et quia omnes item possunt incipere Missam in ipso Meridie, idcirco, qui hoc Privilegio gaudet, poterit incipere una hora post ipsum Meridiem. Ita Trullench. *b* cum aliis.

b Trullen. *de Bull.* lib. 2. §. 5. *dub.* 3. à n. 3.

CLAUSULA SEXTA.

Conceditur item tempore Interdicti (id est Interdicti localis Generalis) Eucharistiam, & alia Sacramenta, præterquam in die Paschæ posse recipere.

CAPUT VI.

Favor secundus Bullæ tempore Interdicti. Possit recipere Sacramenta.

1. **N**ota primo, hunc favorem intelligi cum iisdem cautionibus quas diximus cap. præced. num. 1. puta, si non dederint causam Interdicto, nec per ipsos stet Interdicti remotio, & privatim &c.

2. Nota Secundo illud (& alia Sacramenta) quod esse magnum Privilegium recte dicit Ludovicus à Cruce, qui cum addit, licere habenti Bullam recipere Eucharistiam, & alia Sacramenta, quando placuerit, & ubi placuerit, semper est intelligendus, dummodo id fiat januis clausis & privatim, si sit tempus Interdicti, nempe, juxta ac requirit Interdicti tempus, neque enim Bulla, & Privilegia debent in aliis non expressis Interdicti legibus officere.

3. Nota Tertio illud (*præterquam in die Paschæ*) solum enim per hæc verba prohibetur receptio EUCHARISTIÆ, quæ ex obligatione in propria Parochia præstari debet, Immo, quia Bulla hanc solam obligationem communicandi in Parochia, ad satisfaciendum præcepto, excipit; colligunt Doctores, esse valde probabile, etiam ipso die Paschæ, hoc Privilegio te uti posse, modo ante, vel postea Parochiæ satisfacias. In aliis ergo diebus poterit quis cum Bulla recipere EUCHARISTIAM à quocumque Sacerdote; ut tenet Vasquez, quem cum aliis sequitur Diana mox citandus, licet neget Suarez, alique apud eundem Dianam *d.*

CLAUSULA SEPTIMA.

Item conceditur mortuorum corpora (nisi forte vinculo excommunicationis innodati decesserint) cum moderata funerali pompa sepe- liri.

CAPUT